

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 15 kwietnia 2024 r.

Poz. 2029

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.142.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Nr LVII/449/2024 Rady Gminy Wojaszówka z dnia 14 marca 2024r. w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych

Uzasadnienie

Rada Gminy Wojaszówka podjęła w dniu 14 marca 2024 roku uchwałę Nr LVII/449/2024 w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Podkarpackiemu w dniu 22 marca 2024r.

Podstawę prawną podjętej uchwały stanowią przepisy art. 18 ust.1 i ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023r. poz. 194 ze zm.), zwanej dalej ustawą.

I tak, przepis art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych (tj. innych niż wymienione we wcześniejszych punktach tego przepisu) sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. W myśl natomiast przepisu art.15 ust.1 ustawy strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Następnie art. 15ust.1a ustawy stanowi, że ekwiwalent pieniężny otrzymują również:1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych. Zgodnie zaś z przepisem art. 15 ust.2 ustawy wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

W § 1 uchwały zawarto postanowienie, w myśl którego: „ Ustala się ekwiwalent pieniężny dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy (...).”

W ocenie organu nadzoru powyższe uregulowanie uchwały narusza w sposób istotny przepisy art. 15 ust.1 -2 ustawy.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 15 czerwca 2023 r. sygn. akt: II SA/Go 199/23 wskazał, że zawarte w uchwale pojęcie członka ochotniczej straży pożarnej „nie jest tożsame z pojęciem użytym przez ustawodawcę w art. 15 u.o.s.p., tj. „strażakiem ratownikiem ochotniczej straży pożarnej”. W tym zakresie zaś konieczne jest zachowanie w akcie podstawowym spójności z nazewnictwem użytym w ustawie, która stanowi podstawę prawną podjęcia uchwały. Brak tożsamości wskazanych pojęć potwierdza przede wszystkim art. 8 u.o.s.p. określający pojęcie strażaka ratownika OSP. W myśl tego przepisu do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest uprawniony strażak OSP, który:1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1,2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych-zwany dalej "strażakiem ratownikiem OSP". Natomiast w myśl art. 1 ust. 3 u.o.s.p. ochotnicze staże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Powyższe wskazuje, że każdy strażak ratownik OSP jest członkiem ochotniczej straży pożarnej, ale nie każdy członek ochotniczej straży pożarnej jest strażakiem ratownikiem OSP, a jest nim tylko taki, który spełnia określone w cyt. art. 8 u.o.s.p. wymogi.” Należy tutaj nadmienić, że w myśl art. 15ust.1a ustawy ekwiwalent pieniężny otrzymuje również kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1ustawy - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

W § 1 uchwały wadliwie zatem określono podmiot, któremu przysługuje ekwiwalent, bo uchwałodawca posłużył się pojęciem "członek ochotniczej straży pożarnej z terenu gminy", podczas gdy ustawodawca posłużył się pojęciem "strażak ratownik OSP". Oba te pojęcia nie są tożsame, bo o ile każdy strażak ratownik OSP jest członkiem ochotniczej straży pożarnej, to już nie każdy (a tylko taki, który spełnia wymogi art. 8 u.o.s.p.) członek ochotniczej straży pożarnej jest strażakiem ratownikiem OSP.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że zapis w § 1 uchwały o ustaleniu ekwiwalentu pieniężnego dla „członków ochotniczych straży pożarnych” w świetle przytoczonego wyżej uregulowania zawartego w art. 15 ust. 1-2 ustawy jest nieuprawniony.

Należy następnie wskazać, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego, o której mowa w 1 pkt 1 uchwały została ustalona wyłącznie za uczestnictwo w działaniu ratowniczym. W myśl natomiast art. 15 ust.1 ustawy ekwiwalent pieniężny przysługuje nie tylko za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, ale i również za uczestnictwo w akcji ratowniczej, co w ogóle nie zostało uregulowane w badanej uchwale.

Zwrócenia uwagi wymaga również, że ekwiwalent pieniężny przysługuje nie tylko za uczestnictwo w szkoleniu albo ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę, jak to określono w uchwale, ale i również organizowanym przez inny podmiot, co wynika z art. 3 pkt 6 ustawy, który stanowi, że do zadań *ochotniczych straży pożarnych* należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez: organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że Rada Gminy w sposób wadliwy zrealizowała kompetencję zawartą w art.15 ust.2 ustawy, a tym samym w sposób istotny naruszyła prawo.

Podkreślenia wymaga, że normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Oznacza to, że każde działanie rady musi mieć konkretną podstawę prawną upoważniającą ją do tego, czyli upoważnienie, którego granic nie może przekraczać. Działanie organu władzy bez wyraźnej podstawy prawnej bądź też z przekroczeniem wyrażonego w niej umocowania do dokonania określonych czynności nie może być uznane za legalne. W funkcjonowaniu organu jednostki samorządu terytorialnego jako organu władzy publicznej niewystarczającym jest więc poprzestanie na stwierdzeniu, że dozwolone jest to co nie jest zakazane, lecz należy stosować regułę, iż dozwolone jest tylko to, co prawo wyraźnie przewiduje (wyrok WSA w Gdańsku z 17.11.2013 r. III SA/Gd 583/13). Wszelkie działania organu stanowiącego

gminy muszą zatem znaleźć oparcie w konkretnych regulacjach prawnych, przyznających mu określone kompetencje, których winien się ściśle trzymać.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru